

TR6.1

Sosiaalinen pääoma ammattikorkeakoulussa

Päivi Vuokila-Oikkonen

Diakonia-ammattikorkeakoulu, Oulu

Esityksessä kuvataan Diakonia-ammattikorkeakoulun (Diak) syrjäytyminen ammattikorkeakoulussa (CDS)-hankkeessa tehtävää sosiaalinen pääoma ammattikorkeakoulussa tutkimusta. Sosiaalisen pääoman käsite ei ole yksiselitteinen. Sosiaalinen pääoma saattaa kuitenkin tarjota käsitteellisen välineen syrjäytymisen ehkäisemiseen. Tässä hankkeessa sosiaalinen pääoma on kattokäsite. Käsitteen juuret voidaan löytää 1800-luvulta, nykykeskusteluun se ovat tuoneet James Coleman ja Pierre Bourdieu. Laajempi kiinnostus sosiaalista pääomaa kohtaan syntyi kuitenkin vasta 1990-luvun puolessa välissä. Sosiaalinen pääoma on merkityksenä positiivinen ja jäsentää aineettoman pääoman merkitystä yhteisöjen toimintaan. Sosiaalisen pääoman mekanismiksi on määritelty mm. luottamus muihin ihmisiin ja instituutioihin. Sosiaalinen pääoma liittyy läheisesti myös henkiseen hyvinvointiin, joka taas on suhteessa opiskelukykyyn. Opiskelukyvillä tarkoitetaan mallia, jonka osatekijöinä ovat opetus- ja ohjaustoiminta, opiskelu ympäristö, opiskelutaidot ja opiskelijan terveys ja voimavarat.

Koska sosiaalisen pääoman mittaaminen on kontekstisidonnaista, tässä hankkeessa päädyttiin määrittämään mittari korkeakoulu ympäristöön. Sosiaalinen pääoma korkeakoulussa näyttäisi olevan keskeisiä yhteisö ja sen tiiviys, vastavuoroisuus, luottamus, osallistuminen, avoin kommunikaatio, sosiaalinen tuki ja päämäärätietoisuus. Tässä hankkeessa sosiaalinen pääoma operationaalistuu käsitteisiin luottamus ja osallistuminen. Luottamusta ja osallistumista opiskelija arvioi suhteessa ammattikorkeakoulun toimijaryhmiin kuten omaan opiskeluryhmään ja opettajiin, opetussuunnitelmaan, opetusmenetelmiin ja omiin voimavaroihinsa. Mittari tulee osaksi ammattikorkeakoulujen opiskelijakyselyä. Ensimmäinen mittaus ja mittarin testaus tehdään keväällä 2010 Diakissa. Esityksessä kuvataan tutkimuksen alustavia tuloksia.